

Sygnatura akt I C 130/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 28-10-2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Jarmundowicz

Protokolant: Błażej Łój

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28-10-2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa R. R.

przeciwko K. R. i P. R.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda R. R. na rzecz pozwanej K. R. kwotę 5.600zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 130/12

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do tutejszego Sądu w dniu 26.01.2012 r. powód R. R. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych K. R. oraz P. R. kwoty 77.040,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01.01.2009 r. oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, że w dniu 8 kwietnia 2008 r. pożyczył pozwanym kwotę 18000 euro. Umowę pożyczki powód zawarł z pozwaną K. R.. Strony ustaliły, że pożyczka zostanie zwrócona do końca 2008 r. Pożyczona kwota miała zostać przeznaczona na zakup samochodu. Pozwani zakupili samochód. W ustalonym w umowie terminie pozwani nie zwrócili powodowi pożyczonych pieniędzy. Z uwagi na wiążące strony więzi rodzinne powód zwlekał z dochodzeniem zwrotu pożyczonej kwoty. W 2010 r. powód wezwał pozwanych do zwrotu pożyczki, zwrócił się również do Naczelnika Urzędu Skarbowego w O. o udzielenie informacji, czy w/w pożyczka została zgłoszona do opodatkowania.

Wartość przedmiotu sporu powód określił wg średniego kursu euro w NBP z dnia 25.01.2012 r. Pomimo wezwań pozwani nie zwrócili powodowi pożyczonej kwoty.

W odpowiedzi na pozew pozwana K. R. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka zakwestionowała prawdziwość i autentyczność umowy pożyczki, na którą powoływał się powód. Podała, że nigdy nie zawierała umowy pożyczki z powodem. W kopii umowy przedstawionej przez powoda rażą błędy ortograficzne oraz poprawiane zapisy nazwiska pozwanej. Pozwana posiada wyższe wykształcenie – wykonywała zawód nauczyciela i gdyby rzeczywiście chciała zawrzeć z powodem umowę o jakiegokolwiek treści, w żadnym wypadku nie podpisałaby się pod tak sformułowaną umową.

Ponadto treść umowy jest napisana innym charakterem pisma niż oba podpisy pod nią, a powód nie wskazywał aby przy jej podpisaniu i sporządzaniu była obecna jeszcze jakaś osoba trzecia.

Jednocześnie pozwana podniosła, że jest niemożliwe, aby w dniu 8 kwietnia 2008 r. mogła podpisać przedmiotową umowę pożyczki albowiem w tym czasie przebywała w Ł., gdzie w Instytucie (...)przechodziła zabieg (...). W związku z tym do dnia 12.04.2008 r. przebywała u swoich rodziców w O., skąd nie wychodziła i nikt też jej nie odwiedzał.

Ponadto powódka wskazała, że od 2009 r. znajduje się w dużym konflikcie z byłym mężem – P. R., który jest bratem powoda. Wielokrotnie w przeszłości z jego strony dochodziło do aktów słownych i fizycznych wobec pozwanej ad 1. Pozwany ad 2 inicjował również w stosunku do niej szereg postępowań karnych, następnie umarzanych. Stąd też z dużą dozą nieprawdopodobieństwa należy traktować oświadczenia pozwanego ad 2 o pożyczeniu od powoda wraz z pozwaną kwoty 18.000 euro. Ponadto nie figuruje on na umowie pożyczki jako strona, a jego oświadczenie w tym przedmiocie zostało złożone dopiero 15.07.2010 r., czyli już po eskalacji konfliktu z pozwaną.

Niezależnie od powyższego pozwana podniosła, że powództwo winno być oddalone z uwagi na brak tożsamości roszczenia z zobowiązaniem. Jak wynika z twierdzeń powoda umowa pożyczki dotyczyła kwoty 18.000 euro, tymczasem powód dochodzi w niniejszym postępowaniu zapłaty kwoty 77.040 zł. W związku z tym dochodzone przez powoda roszczenie nie istnieje.

Powód w piśmie procesowym z dnia 02.05.2012 r. podtrzymał dotychczasowe stanowisko a nadto wskazał, iż data widniejąca na umowie pożyczki nie musiała być tą datą, w której pozwana ad 1 faktycznie podpisała umowę. Nadto powód podniósł, że przepisy prawa nie wymagają aby roszczenie było dochodzone w tej walucie, która została wskazana przez strony danego stosunku prawnego. Dodatkowo pieniądze zostały przekazane pozwanym w trakcie trwania małżeństwa, a więc w trakcie trwania pomiędzy pozwanymi wspólności majątkowej. W konsekwencji pozwani są solidarnie zobowiązani do zwrotu uzyskanych od powoda pieniędzy i nie ma przy tym znaczenia data i okoliczności sporządzenia przez pozwanego oświadczenia o zaciągnięciu przez niego wraz z pozwaną ad 1 umowy pożyczki.

Na rozprawie w dniu 5 czerwca 2012 r. pozwany ad 2 – P. R. oświadczył, że pożyczył pieniądze od powoda.

W piśmie procesowym z dnia 19.06.2012 r. pozwana ad 1 K. R. podniosła, że pomiędzy nią, a pozwanym ad 2 oraz jego rodziną, w tym powodem istnieje głęboki konflikt, w ramach którego pozwana oraz jej rodzice byli wielokrotnie celem różnego rodzaju działań tak pozwanego ad 2, jak i powoda, mających na celu skierowanie na nich fałszywych podejrzeń o popełnienie czynów niezgodnych z prawem oraz przemocy fizycznej. Niniejszy proces jest tego dalszą częścią i zmierza do uzyskania od pozwanej bezprawnych korzyści majątkowych. Pozwana podniosła ponadto, że powód w dacie udzielenia jej rzekomej pożyczki nie miał zdolności finansowej, gdyż sam kilka miesięcy wcześniej musiał pożyczyć od R. M. (1) 20.000 zł. Pozwana wskazała, że rzeczywiście dokonała zakupu samochodu marki B. (...) za cenę 500 euro, którymi dysponowała sama i nie musiała na ten cel zaciągać pożyczek.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest bratem pozwanego P. R. oraz byłym szwagrem pozwanej K. R..

(dowód: - bezsporne)

Powód jest autorem własnoręcznie sporządzonego pisma zatytułowanego (...), o następującej treści: „R. R. P.: (...). Pożycza K. R. P. (...). Kwotę 18000 euro/osiemnaście tysięcy Eur. K. T. zobowiązuje się do oddania całości pożyczonej kwoty do końca 2008 roku”. Pismo opatrzone jest datą 8 kwietnia 2008 r. oraz widnieje na nim nazwa miejscowości O.. Pod tekstem znajdują się własnoręczne podpisy powoda oraz pozwanej ad 1 K. R.. Pismo ręczne oraz podpis powoda zostały nakreślone w dwóch cyklach edycyjnych. Tekst wraz z podpisami umiejscowiony jest na karcie papieru bez liniamentu będącego częścią karty formatu A - 4.

(dowód: - umowa pożyczki z dnia 08.04.2008 r., k. 163, - ekspertyza sporządzona przez biegłego sądowego P. F. z dnia 05.06.2013 r., k. 236 - 273)

Pismo ręczne nie ma charakterystycznej dla powoda – R. R. wysokości ani rozpiętości wyrazowej oraz odstępów międzywyrazowych, międzyliterowych i gramowych i jest wydatnie zmniejszone i ściśnięte. Oznacza to, że pole przedmiotowego tekstu było bardziej redakcyjnie ograniczone, niż wynikałoby z rozmiaru kartki papieru, co z kolei spowodowało nienaturalne, niezgodne z psychomotorycznymi, nawykowymi zachowaniami grafokinetycznymi powoda. Materialną przeszkodą dla swobodnego i naturalnego sporządzenia redakcji tekstu były widniejące pod nim podpisy, które wyznaczały obszar zapisu. Oznacza to, że tekst umowy został zredagowany z uwzględnieniem widniejących na karcie podpisów. Cechy te są znamionami dokumentu sfalszowanego metodą przerobienia polegającego na oderwaniu od pierwotnego dokumentu zapisanej górnej części podłoża i napisaniu wtórnego tekstu na polu pomiędzy oderwaną częścią a widniejącymi na nim podpisami.

(dowód: - pisemna opinia biegłego sądowego P. F. z dnia 05.06.2013 r., k. 236 - 273; - uzupełniająca ustna opinia biegłego P. F., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 28.10.2013 r., 00:11:48 - 00:28:00)

W dniu 8 kwietnia 2008 r. powód dokonał na swoim rachunku bankowym operacji wpłaty i wypłaty kwoty 20.000 euro.

(dowód: - rachunek a'vista walutowy, k. 6)

Pozwana podejmowała próby zajęcia w ciężę metodą (...). W tym celu jeździła na wizyty i zabiegi do Centrum (...)w Ł.. Jeden z takich zabiegów polegający na pobraniu komórek jajowych został przeprowadzony u pozwanej w dniu 7 kwietnia 2008 r. (poniedziałek). Na zabieg ten pozwana udała się tam wraz ze swoim ojcem. W tym samym dniu po zabiegu pozwana pojechała do swoich rodziców zamieszkałych w O., gdzie zatrzymała się do końca tygodnia, gdyż wymagała opieki i odpoczynku. W międzyczasie w dniu 11 kwietnia 2008 r. pozwana udała się na kolejny zabieg do Ł.. Podczas pobytu u rodziców powódka nie wychodziła z domu (za wyjątkiem wyjazdu do Centrum (...)), nikt też jej nie odwiedzał.

(dowód: - dokumentacja medyczna, k. 69 - 80; - przesłuchanie pozwanej ad 1, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:20:27 - 00:44:00; - zeznania świadka L. T., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 05.06.2012 r., 00:03:43 - 00:07:30; - zeznania świadka J. T., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 05.06.2012 r., 00:07:33 - 00:11:20)

Koszt zabiegu (...) wynosi kilka tysięcy złotych. Pozwani pokrywali je wspólnie, oboje zarabiali i posiadali oszczędności. Do lata 2008 r. pozwana prowadziła własną działalność gospodarczą. Od jesieni 2008 r. pozwana była zatrudniona w szkole. Od 01.10.2008 r. pozwana ad 1 pozostawała w zatrudnieniu w firmie powoda na stanowisku dyrektora sprzedaży, na podstawie umowy o pracę osiągając wynagrodzenie w wysokości 8500 zł netto.

(dowód: - przesłuchanie pozwanej ad 1, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:20:27 - 00:44:00; - przesłuchanie pozwanego ad 2, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:44:01 - 00:59:16; - zaświadczenie z dnia 26.06.2009 r. k. 93)

W dniu 2 maja 2008 r. powód wraz z pozwanym ad 2 P. R. nabyli w B. w imieniu pozwanej ad 1 używany samochód osobowy marki B. (...), rok produkcji 2001. Cena zakupu samochodu wynosiła 550 euro.

(dowód: - umowa kupna - sprzedaży, k. 85 - 86; - zastępcza karta rejestracyjna pojazdu, k. 87)

Pozwana ad 1 K. R. dokonała wszystkich czynności związanych z rejestracją pojazdu oraz uiściła należne z tego tytułu podatki i opłaty liczone od kwoty sprzedaży, tj. 550 euro.

(dowód: - przesłuchanie pozwanej ad 1, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:20:27 - 00:44:00; - dowody wpłat k. 88 - 89; - dokument potwierdzający zapłatę akcyzy k. 90; - zaświadczenie potwierdzające uiszczenie podatku od towarów i usług k. 91 - 92)

Zakupionym autem jeździł mąż pozwanej ad 1, tj. pozwany ad 2. Pozwana ad 1 miała własny samochód - T. (...), który użytkowała w okresie od 2007 r. do kwietnia 2009 r.

(dowód: - przesłuchanie pozwanej ad 1, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:20:27 - 00:44:00)

Pomiędzy pozwaną K. R. a powodem i jego rodziną, (tj. bratem powoda – P. R. i rodzicami powoda i pozwanego ad 2) istnieje głęboki konflikt. Pozwana od momentu zawarcia związku małżeńskiego z pozwanym ad 2 nie miała dobrych relacji z bratem pozwanego – powodem oraz z ich rodzicami. Powód zawsze ją poniżał i krytykował. Konflikt nasilił się w 2009 r. Pozwana ad 2 była szykanowana, zastraszana przez rodzinę R., a ponadto została pobita przez ojca powoda i pozwanego ad 2.

(dowód: - przesłuchanie pozwanej ad 1, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:20:27 - 00:44:00)

W październiku 2009 r. pozwana, po krótkiej nieobecności, nie została wpuszczona do zajmowanego wspólnie z pozwanym ad 2 mieszkania w S.. W mieszkaniu tym znajdowały się rzeczy osobiste pozwanej, w tym między innymi dokumenty z jej podpisami oraz pieczętki wykorzystywane przez nią podczas prowadzenia działalności gospodarczej. Na skutek pozwu wniesionego przez pozwaną ad 1 przeciwko pozwanemu ad 2 oraz jego rodzicom: C.i Z. R., Sąd Rejonowy w O. wyrokiem z dnia 26.04.2010 r. wydanym w sprawie I C 515/09 przywrócił K. R. posiadanie lokalu położonego w S. przez dopuszczenie jej do współposiadania tegoż lokalu i zakazanie pozwanym dalszych naruszeń. Wyrok jest prawomocny.

(dowód: - akta dołączonej sprawy I C 515/09; - przesłuchanie pozwanej ad 1, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:20:27-00:44:00)

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2011 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II K 428/10 Sąd Rejonowy w O. II Wydział Karny uznał oskarżonego P. R. za winnego tego, że w dniu 23 października 2009 r. w S. na posesji nr (...) popchnął K. R. na skutek czego upadła na bruk wyłożony kostką a następnie kopnął ją w lewe udo, w wyniku czego doznała obrażeń ciała w postaci krwiaka podskórnego po zewnętrznej stronie lewego uda, obrzęku i otarcia obu kolan, sińca na lewym przedramieniu, co naruszyło czynności narządów ciała na okres poniżej dni siedmiu, tj. przestępstwa z art. 157 § 2 kk i za to wymierzył mu karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący dwa lata. Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy w O. uniewinnił K. R. oskarżoną wzajemnie o to, że w dniu 23 października 2010 r. ma terenie posesji położonej w miejscowości S. koło O., podczas rozmowy z P. R. znieważała P. R. używając wobec niego słów wulgarnych i obraźliwych.

(dowód: - wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 22.06.2011 r., II K 428/10, k. 83 - 84)

Na skutek apelacji od powyższego wyroku Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy wyrokiem z dnia 12.10.2011 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV Ka 853/11, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 59 § 1 kk odstąpił od wymierzenia P. R. kary, orzekając równocześnie od oskarżonego na podstawie art. 49 § 1 kk świadczenie pieniężne w kwocie 200 zł na rzecz Fundacji Na ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową” we W., w pozostałej części utrzymując wyrok w mocy.

(dowód: - wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 12.10.2011 r., IV Ka 853/11, k. 81 - 82)

W 2010 r. rodzice powoda i pozwanego ad 2, tj. C.i Z. R. zainicjowali wszczęcie przez Komendę Powiatową Policji w O. dwóch postępowań przygotowawczych przeciwko pozwanej ad 1 składając zawiadomienia o popełnieniu przez nią przestępstw z art. 275 § 1 kk i art. 278 § 1 kk w zw. z art. 11 kk oraz z art. 286 § 1 kk na szkodę C.i Z. R.. Po przeprowadzeniu

postępowań Prokuratura Rejonowa w O. umorzyła dochodzenia w obu sprawach z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstw przez K. R..

(dowód: - dokumenty w aktach dołączonej sprawy Ds. 1379/10; - dokumenty w aktach dołączonej sprawy Ds. 1162/10)

W 2011 r., na skutek pozwu wniesionego w 2009 r. przez pozwanego ad 2, małżeństwo pozwanych zostało rozwiązane przez rozwód.

(dowód: - przesłuchanie pozwanej ad 1, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:20:27 - 00:44:00; - przesłuchanie pozwanego ad 2, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:44:01 - 00:59:16)

Na podstawie postanowienia nr (...) - (...) z dnia 15.04.2010 r. oraz postanowienia nr (...) - (...) z dnia 23.06.2010 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w O. wszczął postępowanie podatkowe wobec P. R. oraz K. R. - jako pożyczkobiorców - w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy pożyczki sumy pieniężnej w kwocie 20.000 zł, zawartej w dniu 13.08.2008 r. z R. M. (2) - jako pożyczkodawcą. W toku postępowania R. M. (2) złożył oświadczenie, iż pożyczki udzielił jedynie swojemu kuzynowi, tj. P. R., nigdy natomiast nie był związany takową umową z K. R.. Postanowieniem z dnia 19.07.2010 r. postępowanie zostało z urzędu zawieszono albowiem w trakcie postępowania podatkowego ustalono, że w sprawie doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem R. M. (2) przez P. R. poprzez nie wywiązanie się z płatności pożyczki udzielonej w dniu 13.08.2008 r. w wysokości 20.000 zł, Komenda Powiatowa Policji w O. wszczęła dochodzenie o przestępstwo określone w art. 286 § 1 kk, nadzorowane przez Prokuraturę Rejonową w O..

(dowód: - akta postępowania podatkowego o sygn. (...), k. 105 - 160)

Pismem z dnia 20.05.2010 r., odebrany przez pozwaną ad 1 w dniu 27.05.2010 r., powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 18000 euro tytułem zwrotu pożyczki udzielonej w 2008 r. na zakup samochodu marki B. (...).

(dowód: - wezwanie z dnia 20.05.2010 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 8 - 9)

Pismem z dnia 02.06.2010 r. skierowanym do Naczelnika Urzędu Skarbowego w O. powód poinformował, że w 2008 r. udzielił pożyczki pieniężnej K. R. i P. R. w kwocie 18.000 euro na poczet zakupu samochodu marki B. (...) oraz zwrócił się z prośbą o sprawdzenie, czy pożyczka została rozliczona w Urzędzie Skarbowym.

(dowód: - pismo powoda z dnia 02.06.2010 r., k. 10; - pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w O. z dnia 22.06.2010 r., k. 11)

W powyższej sprawie nie toczyło się postępowanie podatkowe. W związku z otrzymanym od powoda zawiadomieniem o zawarciu umowy pożyczki Naczelnik Urzędu Skarbowego przeprowadził jedynie czynności sprawdzające z uwagi na rozbieżne oświadczenia stron czynności cywilnoprawnej odnośnie autentyczności udzielonej pożyczki. W tym celu wystąpił do Prokuratury Rejonowej w O. z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania w przedmiotowej sprawie z uwagi na to, że na podstawie złożonych dokumentów jedna ze stron złożyła nieprawdziwe oświadczenie. W odpowiedzi Prokuratura Rejonowa w O. poinformowała, że wydała postanowienie o umorzeniu dochodzenia dotyczącego złożenia przez powoda i pozwanych nieprawdziwych oświadczeń dotyczących pożyczki w kwocie 18.000 euro wobec braku ustawowych znamion przestępstwa.

(dowód: - pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w O. z dnia 26.06.2012 r., k. 96)

W dniu 16 lutego 2011 r. powód został tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym we W., gdzie przebywał przez okres roku.

(dowód: - zawiadomienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, k. 14; - zaświadczenie z dnia 17.05.2011 r., k. 15; - protokół przyjęcia poręczenia majątkowego, k. 16; - przesłuchanie powoda, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 11.02.2013 r., 00:02:09 - 00:20:20)

Opisany wyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a zwłaszcza: dokumentacji medycznej wskazującej na poddawanie się przez pozwaną ad 1 zabiegom (...), dokumentacji związanej z zakupem i rejestracją samochodu marki B. (...) oraz należnościami podatkowymi dotyczącymi tej transakcji, korespondencji powoda z Naczelnikiem Urzędu Skarbowego w O., wyroków sądów karnych, wezwania do zapłaty.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd miał również na uwadze dołączone do niniejszego postępowania akta postępowania karnego, postępowania przygotowawczych, postępowania cywilnego w sprawie naruszonego posiadania oraz postępowania podatkowego wskazujące na istnienie długoletniego konfliktu pomiędzy pozwaną ad 1 a powodem i jego rodziną, w tym pozwanym ad 2.

Sąd wziął również pod uwagę dokument sporządzony przez powoda zatytułowany umową pożyczki, pod którym znajdują się własnoręczne podpisy powoda oraz pozwanej ad 1. Ponieważ prawdziwość tego dokumentu została zakwestionowana przez pozwaną ad 1 K. P., Sąd oparł się w tym zakresie na opinii biegłego sądowego P. F. uznając w ślad za nim, że dokument ten jest niewiarygodny w aspekcie zawartych w nim treści.

Sąd dał wiarę opinii biegłego, gdyż została sporządzona przez osobę posiadającą wiedzę specjalistyczną z zakresu badań pisma ręcznego. Ponadto była rzetelna, spójna, logiczna oraz udzielała wyczerpującej odpowiedzi na postawione pytania. Dodatkowo wnioski opinii korespondowały z pozostałymi dokumentami zgromadzonymi w sprawie, a zwłaszcza dokumentacją medyczną przedłożoną przez pozwaną ad 2 świadczącą o braku możliwości zawarcia przez nią umowy pożyczki w dniu 8 kwietnia 2008 r. oraz załączonymi do niniejszej sprawy aktami szeregu postępowania wskazującymi na istnienie głębokiego konfliktu pomiędzy stronami.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd wziął także pod uwagę zeznania powołanych w sprawie świadków: L. T. i J. T.. Relacjom świadków Sąd dał wiarę w zasadzie w całości, ponieważ wzajemnie się one potwierdzały i uzupełniały, nadto znajdowały odzwierciedlenie w dowodach z dokumentów w postaci dokumentacji medycznej pochodzącej z Centrum (...) w Ł..

W stanie faktycznym sprawy Sąd uwzględnił również zeznania pozwanej, które uszczegółowiły fakty wynikające z akt sprawy, a zwłaszcza w zakresie stosunków łączących pozwaną z powodem i jego rodziną, w tym pozwanym ad 2, dat poddawania się przez pozwaną zabiegom (...) i związanym z tym brakiem możliwości zawarcia umowy pożyczki w dniu 8 kwietnia 2008 r., jak również w zakresie okoliczności zakupu i rejestracji samochodu marki B.. Zeznaniami tym Sąd dał wiarę w całości gdyż były spójne, logiczne a nadto znalazły potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach sprawy oraz dołączonych aktach spraw postępowania karnego, postępowania przygotowawczych, postępowania podatkowego. Korespondowały również z zeznaniami świadków L. T. i J. T.. Ponadto wersja wydarzeń przedstawiona przez pozwaną znalazła potwierdzenie w opinii biegłego sądowego P. F..

Sąd nie uwzględnił natomiast zeznań powoda oraz pozwanego ad 2 w zakresie w jakim odnosiły się one do zawarcia pomiędzy stronami umowy pożyczki na kwotę 18000 euro, w tym celu pożyczki, okoliczności jej zawarcia oraz sposobu sporządzenia dokumentu umowy, jak również w zakresie ceny zakupionego samochodu. Sąd uznał, że zeznania te w świetle okoliczności sprawy są niewiarygodne. Ponadto nie znalazły one podstaw w zgromadzonym materiale dowodowym.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanych solidarnie kwoty 77.040 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 01.01.2009 r. tytułem zwrotu pożyczki udzielonej pozwanym na podstawie umowy z dnia 8 kwietnia 2008 r. w wysokości 18 000 euro na zakup samochodu.

Pozwana ad 1 K. R. zakwestionowała autentyczność przedstawionej przez powoda umowy pożyczki wskazując, iż nigdy takiej umowy z powodem nie zawierała a nadto podniosła brak możliwości domagania się przez powoda zapłaty

świadczenia w złotych polskich skoro podstawa tego świadczenia, to jest umowa pożyczki, opiewała na kwotę wyrażoną w walucie obcej. Pozwany ad 2 P. R. potwierdził natomiast, że wraz z pozwaną pożyczyl od powoda kwotę 18 000 euro w celu zakupu samochodu osobowego marki B. (...).

W pierwszej kolejności należało zatem zbadać, czy strony łączył stosunek zobowiązaniowy w postaci umowy pożyczki.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd w pełni podzielił stanowisko pozwanej ad 1 uznając, iż strony w rzeczywistości nie były związane umową pożyczki sumy pieniężnej w wysokości 18 000 euro, a sam dokument umowy pożyczki został spreparowany przez powoda na potrzeby niniejszego postępowania.

Dokonując ustaleń w tym zakresie Sąd oparł się przede wszystkim na opinii sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu badań pisma ręcznego, maszynowego, odcisków pieczętek i zakresu kryminalistycznej analizy dokumentów P. F.. Biegły ten, badając oryginał dokumentu zatytułowanego umową pożyczki z dnia 08.04.2008 r., z którego powód wywodzi zobowiązanie pozwanych do zwrotu kwoty 18 000 euro oraz porównując go z dostarczonym materiałem w postaci próbek pisma powoda i pozwanej ad 1 K. R., doszedł do przekonania, że odręczny tekst kwestionowanej umowy został sporządzony przez powoda, zaś widniejące pod nim podpisy są autentyczne i należą do pozwanej ad 1 i powoda. Jednocześnie biegły ustalił, że pismo ręczne oraz podpis powoda zostały nakreślone w dwóch cyklach edycyjnych. Dodatkowo biegły stwierdził, że pismo ręczne nie ma charakterystycznej dla powoda – R. R. wysokości ani rozpiętości wyrazowej oraz odstępów międzywyrazowych, międzyliterowych i gramowych i jest wydatnie zmniejszone i ściśnięte. Oznacza to, że pole przedmiotowego tekstu było bardziej redakcyjnie ograniczone, niż wynikałoby z rozmiaru kartki papieru, co z kolei spowodowało nienaturalne, niezgodne z psychomotorycznymi, nawykowymi zachowaniami grafokinetycznymi powoda. Materialną przeszkodą dla swobodnego i naturalnego sporządzenia redakcji tekstu były widniejące pod nim podpisy, które wyznaczały obszar zapisu. Oznacza to, że tekst umowy został zredagowany z uwzględnieniem widniejących na karcie podpisów. Cechy te są znamionami dokumentu sfałszowanego metodą przerobienia polegającego na oderwaniu od pierwotnego dokumentu zapisanej górnej części podłoża i napisaniu wtórnego tekstu na polu pomiędzy oderwaną częścią a widniejącymi na nim podpisami.

Sąd w pełni dał wiarę opinii biegłego sądowego P. F., gdyż jest ona rzetelna, jasna i spójna. Nadto opinia ta umotywowana została w sposób czytelny i wyczerpujący, a przy tym udziela stanowczej i jednoznacznej odpowiedzi na pytania Sądu. Biegły w przekonujący, zrozumiały, a przy tym rzeczowy sposób opisał względy jakimi kierował się ustalając autentyczność podpisów na dokumencie z dnia 8 kwietnia 2008 r. oraz brak wiarygodności tego dokumentu w aspekcie zawartych w nim treści, dokonując przy tym wszechstronnej analizy dostarczonego mu materiału w postaci próbek pisma powoda i pozwanej ad 1 oraz porównując go z dokumentem źródłowym w postaci dokumentu zawierającego treść spornej umowy. Ponadto biegły w ustnej opinii uzupełniającej złożonej na rozprawie w dniu 28.10.2013 r., podczas której uczestniczył czynnie w uzupełniającym przesłuchaniu powoda, podtrzymał w całości swoje stanowisko oraz w sposób wystarczający wyjaśnił wątpliwości podniesione w zarzutach stawianych opinii przez powoda.

Wobec wyczerpującej i niewadliwej opinii biegłego P. F. Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego uznając go za nieuzasadniony. Zgodnie z art. 286 kpc sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Jak wynika z przytoczonej regulacji, podstawową przesłanką powielania w postępowaniu dowodu z opinii biegłego jest zaistnienie takiej obiektywnej potrzeby, nie zaś samo subiektywne niezadowolenie stron z ustaleń poprzedniej opinii, jak też ich oczekiwanie, że inna opinia byłaby dla nich bardziej korzystna. Potrzeba taka musi wynikać z samego charakteru opinii biegłego, która by w ocenie sądu okazała się wadliwa i nieprzydatna z powodu niejasności, nierzetelności, niespójności wewnętrznej, pobieżności. Tymczasem powód występując z takim wnioskiem nie wykazał takich czynników.

Niezależnie od wniosków wypływających z opinii biegłego sądowego, również pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż strony w rzeczywistości nie były związane umową pożyczki na kwotę 18000 euro.

Jak wynika bowiem z przedstawionej przez pozwaną ad 1 dokumentacji medycznej, w okresie kiedy miało dojść do zawarcia pomiędzy stronami umowy pożyczki, pozwana ad 1 zajęta była próbami zajścia w ciążę metodą (...) i w tym celu poddawała się zabiegom w Centrum (...) w Ł.. Jeden z takich zabiegów pozwana przeszła w dniu 7 kwietnia 2008 r., a kolejny w dniu 11 kwietnia 2008 r. Pomiedzy zabiegami pozwana przebywała natomiast pod opieką swoich rodziców w ich miejscu zamieszkania w O., co potwierdza nie tylko przesłuchanie powódki, ale również zgodne zeznania świadków L. T. oraz J. T.. Dodatkowo świadkowie ci relacjonowali, iż w czasie kiedy pozwana ad 1 przebywała u nich w domu, nie opuszczała tego miejsca pobytu, nikt też jej w tym czasie nie odwiedzał. W świetle powyższych okoliczności twierdzenia powoda wskazujące, iż do zawarcia umowy pożyczki doszło w dniu 8 kwietnia 2008 r. w S., w mieszkaniu zajmowanym w owym czasie przez pozwanych, nie mogą być w ocenie Sądu uznane za wiarygodne. Ponadto nawet gdyby przyjąć, że pozwana miała w tym czasie faktyczną możliwość zawarcia z powodem umowy, przeczą temu zasady doświadczenia życiowego. Trudno bowiem uznać, aby w tak ważnych dla pozwanej, jako przyszłej matki, chwilach traciła ona czas i rozpraszała się na zaciąganie zobowiązań w celu – jak konsekwentnie wskazywał powód - zakupu samochodu. Co prawda bezsporne było między stronami, iż pozwani nabyli w maju 2008 r. w B. samochód osobowy marki B. (...), to jednak w świetle zgromadzonych dowodów nie sposób przyjąć za prawdziwe twierdzeń powoda, iż została na ten zakup przeznaczona kwota udzielonej przez niego pożyczki w wysokości 18000 euro. Ze znajdującej się w aktach sprawy umowy sprzedaży wynika bowiem w sposób wyraźny, iż cena tego samochodu wynosiła 550 euro. Ponadto świadczą o tym przedstawione przez pozwaną ad 1 dokumenty związane z zapłatą akcyzy oraz podatku od czynności cywilnoprawnych.

O wiarygodności twierdzeń powoda nie może świadczyć zdaniem Sądu przedstawiony przez niego wyciąg z rachunku walutowego a'vista. Co prawda potwierdza on, że powód dokonał na tym rachunku operacji wpłaty i wypłaty kwoty 20 000 euro, jednakże nie przesądza to o tym, że większość tej kwoty została przekazana pozwanym tytułem udzielonej pożyczki. Z podobnych względów dowodem na zwarcie między stronami umowy pożyczki nie może być pismo powoda skierowane do Naczelnika Urzędu Skarbowego w O. informujące o udzielonej pożyczce. Co więcej, z informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w O. z dnia 26 czerwca 2012 r. wynika, że w sprawie tej nie toczyło się postępowanie podatkowe, a w toku czynności wyjaśniających ustalono jedynie, że jedna ze stron złożyła nieprawdziwe oświadczenie.

Dodać w tym miejscu należy, że pomimo iż wersja wydarzeń przedstawiona przez powoda, a dotycząca okoliczności i celu zawarcia przez strony umowy pożyczki, znalazła potwierdzenie w zeznaniach pozwanego ad 2 P. R., to również ta okoliczność nie może przesądzać o jej wiarygodności. W przekonaniu Sądu w świetle okoliczności sprawy również zeznania pozwanego ad 2 nie zasługują na wiarę. Przemawiają za tym następujące względy. Przede wszystkim wskazać należy, że pozwany ad 2 P. R. jest bratem powoda, a byłym mężem pozwanej ad 1 K. R.. Nie byłoby to jednak wystarczającym argumentem na odmówienie zeznaniom pozwanego wiarygodności, gdyby nie fakt, że pozwani od 2009 r. pozostają w głębokim konflikcie, a ich małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód w 2011 r. W chwili obecnej natomiast pomiędzy byłymi małżonkami toczy się sprawa sądowa o podział majątku wspólnego. Istnienie tego konfliktu potwierdzają dokumenty znajdujące się w aktach dołączonych spraw: cywilnej, karnej, jak również akta postępowania podatkowego związanego z pożyczką udzieloną pozwanemu ad 2 przez R. M. (2). Wskazują one, że inicjatorem sporów był pozwany, wynika z nich bowiem m.in., że pozwany ad 2 dopuszczał się przemocy fizycznej wobec pozwanej ad 1, a także pozbawił ją posiadania lokalu mieszkalnego w S., który zajmowali wspólnie w trakcie trwania małżeństwa. Ponadto z zeznań pozwanej ad 1 wynika, że od początku małżeństwa z pozwanym ad 2 nie miała dobrego kontaktu z członkami jego rodziny, a zwłaszcza z jego bratem (powodem) oraz teściami. Pozwana podała, że powód zawsze ją krytykował i poniżał, a od czasu, kiedy pozwana popadła w konflikt z mężem była zastraszana przez jego rodzinę, doszło również do rękoczynów ze strony teścia. O negatywnym stosunku rodziny R. do pozwanej ad 1 świadczą również zainicjowane przez teściów pozwanej postępowania przygotowawcze przed Komendą Powiatową Policji w O. oparte, jak się w toku dochodzenia okazało, na bezpodstawnych oskarżeniach pozwanej ad 1 o popełnienie przez nią przestępstw kradzieży oraz oszustwa na szkodę C. i Z. R. (rodziców powoda i pozwanego ad 2).

W świetle tych dowodów, nie zakwestionowanych zresztą przez powoda, Sąd stanął na stanowisku, iż wystąpienie przez powoda przeciwko pozwanej ad 1 z powództwem o zapłatę kwoty 77 040 zł stanowi najprawdopodobniej kolejną próbę utrudnienia życia pozwanej (z którą nie wiążą już powoda a także pozwanego ad 2 żadne stosunki rodzinne),

a polegającą na wyegzekwowaniu od niej znacznej sumy pieniężnej bez istnienia ku temu jakichkolwiek podstaw. W przekonaniu Sądu takie działanie nie może natomiast zasługiwać na aprobatę i korzystać z ochrony prawa. Tym samym żądanie zapłaty nie mogło zostać uwzględnione.

Sąd nie znalazł również żadnych podstaw ku temu, aby uznać zasadność roszczenia powoda kierowanego w stosunku do pozwanego ad 2. Przede wszystkim, ze względów o których była mowa wyżej Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwanego ad 2, iż zaciągnął on wraz z żoną pożyczkę u powoda w wysokości 18 000 euro. Ponadto z treści przedstawionego przez powoda dokumentu z dnia 8 kwietnia 2008 r. nie wynika aby powód udzielił pożyczki pozwanemu ad 2. Na dokumencie tym brak jest również podpisu pozwanego ad 2. Dodać przy tym należy, że sam fakt pozostawania w owym czasie przez pozwaną w związku małżeńskim nie przesądza jeszcze o solidarnej odpowiedzialności pozwaną za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z nich. Wprawdzie art. 30 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego stanowi, że oboje małżonkowie są odpowiedzialni solidarnie za zobowiązania jednego z nich w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny. Jednakże aby taka solidarna odpowiedzialność powstała musi istnieć ważne zobowiązanie po stronie jednego z małżonków. W niniejszej sprawie zostało natomiast wykazane, że pozwaną ad 1 nie łączył z powodem stosunek zobowiązaniowy w postaci umowy pożyczki, a w konsekwencji brak jest podstaw do solidarnej odpowiedzialności z tego tytułu pozwanego ad 2.

Niezależnie od powyższego w ocenie Sądu na aprobatę zasługuje pogląd pozwaną ad 1 o braku tożsamości zobowiązania wynikającego z treści umowy sporządzonej przez powoda oraz dochodzonego w niniejszym procesie roszczenia o zapłatę kwoty 77 040 zł. Jak wynika z przedstawionego przez powoda dokumentu z dnia 8 kwietnia 2008 r. przedmiotem rzekomego zobowiązania pozwaną z tytułu obowiązku zwrotu pożyczki było świadczenie pieniężne wyrażone w walucie obcej, to jest kwota 18 000 euro. W tej także walucie powód wzywał pozwaną do zwrotu pożyczki, o czym świadczy przedstawione przez powoda pismo z dnia 20.05.2010 r. Tymczasem w niniejszym procesie powód domaga się zasądzenia tytułem zwrotu pożyczki kwoty 77 040 zł stanowiącej przelicznik 18 000 euro według kursu średniego euro NBP z dnia 25.01.2012 r., tj. z dnia sporządzenia pozwu.

W przekonaniu Sądu obowiązujące przepisy nie dają podstaw ku temu, aby wierzyciel mimo wyrażenia zobowiązania pieniężnego w walucie obcej (np. w euro) mógł, bez zgody dłużnika, żądać w procesie zasądzenia w złotych polskich nie zapłaconej należności wyrażonej w tej obcej walucie. W tym miejscu należy wskazać na art. 358 § 1 kc, zgodnie z którym jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Z przepisu tego wynika m.in., że wybór między zapłatą świadczenia w walucie zagranicznej a zapłatą w walucie krajowej należy do dłużnika. Jego zobowiązanie jest zobowiązaniem przemiennym w rozumieniu art. 365 § 1 kc. Dłużnik wyboru waluty dokonuje przez złożenie wierzycielowi odpowiedniego oświadczenia (także w sposób dorozumiany) albo też przez samo spełnienie świadczenia w określonej walucie. Na gruncie powołanych przepisów nie do zaakceptowania jest natomiast dowolne przekształcenie, mocą decyzji samego wierzyciela bez zgody dłużnika i wbrew treści stosunku prawnego, zobowiązania pieniężnego wyrażonego w walucie obcej w zobowiązanie wyrażone w złotych polskich. Powyższemu sprzeciwia się również art. 354 § 1 kc, zgodnie z którym dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią, a zasada ta obejmuje także walutę w jakiej dokonywana jest zapłata świadczenia pieniężnego. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. I tak przykładowo w wyroku z dnia 12 grudnia 1997 r., II CKN 512/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli zgodnie z przepisami prawa przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, to spełnienie świadczenia następuje przez zapłatę sumy nominalnej w walucie obcej określonej w umowie, nie zaś w złotych polskich, stanowiących przelicznik tej kwoty. Z kolei w wyroku z dnia 16.09.2011 r., sygn. akt IV CSK 75/11 Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że spełnienie świadczenia wyrażonego w walucie obcej przez zapłatę w pieniądzu polskim jest dopuszczalne, o ile strony wyraziły na to zgodę, modyfikując choćby przez czynności konkludentne, treść łączącego ich zobowiązania, zaś w razie procesu sądowego, jeśli dłużnik uznał powództwo wywiedzione w złotych polskich.

Okoliczności niniejszej sprawy nie pozwalają natomiast na wyciągnięcie wniosku, iż pomiędzy stronami doszło do jakichkolwiek uzgodnień w zakresie przekształcenia treści sporządzonej przez powoda umowy pożyczki. Przede

wszystkim takich okoliczności nie wykazał sam powód. Pozwana ad 1 konsekwentnie kwestionowała nie tylko sam fakt zawarcia pomiędzy stronami umowy pożyczki ale również brak tożsamości pomiędzy wynikającym z niej zobowiązaniem, a roszczeniem będącym przedmiotem niniejszego postępowania. Również pozwany ad 2, który wprawdzie potwierdził, że pożyczył od powoda kwotę 18.000 euro, nie wskazywał, aby umówiono się, iż zwrot pożyczki nastąpi w walucie polskiej. Poza tym, gdyby nawet takie oświadczenie potraktować jako uznanie powództwa, w ocenie Sądu nie mogłoby ono zostać uwzględnione, jako że zmierzałoby ono do obejścia prawa (art. 213 § 2 k.p.c.). W świetle bowiem ustaleń dokonanych przez Sąd na początku niniejszych rozważań, uwzględnienie powództwa nastąpiłoby bez podstawy prawnej albowiem pomiędzy stronami nie istniał ważny stosunek zobowiązaniowy. Tym samym w rozpatrywanej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, że strony dokonały zmiany treści zobowiązania przez uzgodnienie, że zwrot pożyczki nastąpi w złotych polskich.

Powyższe przesądza o tym, że nawet gdyby uznać, iż pomiędzy stronami doszło w rzeczywistości do zawarcia umowy pożyczki na kwotę 18 000 euro, jak twierdzi powód, żądanie zasądzenia z tego tytułu kwoty 77 040 zł stanowiącej równowartość kwoty 18 000 euro nie zasługuje na uwzględnienie.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w pkt. I sentencji wyroku.

Podstawę orzeczenia o kosztach postępowania stanowi przepis art. 98 § 1 k.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

W związku z tym, że pozwani wygrali sprawę w całości Sąd obowiązkiem zwrotu kosztów obciążył w całości powoda. Zasądzona w pkt II wyroku kwota obejmuje koszty procesu poniesione przez pozwaną ad 1 K. R., na które składają się koszty zastępstwa prawnego w kwocie 3600,00 zł (§ 6 pkt 6 rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu; t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.) oraz zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 2000,00 zł.

Z/:

- 1) odnotować;
- 2) odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda, pełnomocnikowi pozwanej oraz pozwanemu;
- 3) kal. 14 dni.